

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

Cirkulärnr: 23:41
Diariernr: SKR2023/01711
Handläggare: Åsa Högberg
Ämnesord: Ekonomi
Avdelning: Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Sektionen för ekonomisk analys
Extern medverkan: Extern medverkan
Datum: 2023-10-05
Mottagare: Kommuner
Rubrik: Planeringsförutsättningar för åren 2023–2027
Ersätter: Ers. nummer
Bilagor: ”Prognosunderlag Reg 2023–2030 till cirkulär 23:41”, finns på nedanstående webbsida:
<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoser-planeringbudget/prognosunderlagregioner.1402.html>
”Prognosunderlag K 2023–2030 till cirkulär 23:41”, finns på vår webbplats via följande länk:
<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoser-planeringbudget/prognosunderlagkommuner.1356.html>

Sammanfattning

I cirkulär 23:41, Aktuell Ekonomi för regioner och kommuner, presenterar vi budgetförutsättningar för regioner och kommuner för åren 2023–2027.

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

Aktuell Ekonomi

Avdelningen för ekonomi och styrning
Åsa Högberg

Regioner
Kommuner
Ekonomidirektörer
Budgetchefer
Finanschefer
Redovisningschefer
Ekonomer

Planeringsförutsättningar för åren 2023–2027

för regioner och kommuner

I Aktuell Ekonomi presenterar vi:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Beskattningsutfall oktober
- Effekter av budgetproposition 2024
- Preliminär utjämning 2024 för regioner
- Löne- och prisförändringar för regioner
- Preliminär utjämning 2024 för kommuner
- Preliminär LSS-utjämning 2024
- Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex
- Nya instruktioner till modellen Skatter och bidrag

Jämfört med den prognos vi presenterade i augusti (Aktuell Ekonomi 23:36) visar nu prognosen för skatteunderlaget en svagare utveckling fram till 2026. En svagare utveckling för antalet arbetade timmar under det första halvåret i år samt en inbromsning av arbetsmarknaden under det andra halvåret förklarar nedrevideringen av skatteunderlaget 2023. Även 2024 är nedreviderat medan 2025 ligger kvar på samma nivå som tidigare.

Innehåll

Dämpad konjunktur bidrar till lägre inflation och räntor	3
Inbromsning av skatteunderlaget 2023–2024	4
Förändring jämfört med SKR:s augustiprognos	6
Jämförelse med regeringens och ESV:s prognos	7
Disponering av resultatutjämningsreserven	7
Regioner	9
Preliminärt beskattningsutfall oktober	9
Slutavräkningar 2022–2024 för regioner	9
Anslag för kommunalekonomisk utjämning för regioner	10
Regleringsbidrag/–avgift	10
Prognos för utjämningen 2024	12
Löne- och prisförändringar för regioner	13
Regionvisa beräkningar av skatter och bidrag 2023–2030	14
Uppdatering av modellen Skatter och bidrag	15
Kommuner	16
Preliminärt beskattningsutfall oktober	16
Slutavräkningar 2022–2024 för kommuner	16
Anslag för kommunalekonomisk utjämning för kommuner	17
Regleringsbidrag/–avgift	17
Prognos för utjämningen 2024	19
Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex	21
Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2023–2030	22
Uppdatering av modellen Skatter och bidrag	23
Information om tidpunkter under 2023	23
Bilagor:	24

Dämpad konjunktur bidrar till lägre inflation och räntor

Den globala konjunkturen dämpas på bred front till följd av den pågående inflationsbekämpningen. Penningpolitiken är starkt åtstramande och finanspolitiken är relativt stram. Globala utbudsstörningar från pandemin och Rysslands anfallskrig mot Ukraina har klingat av, men oron för nya störningar är fortsatt stor. Hur energipriserna kommer att utvecklas kommande vinter är en sådan osäkerhetsfaktor.

Svensk ekonomi drabbas hårt av den pågående inflationsbekämpningen och BNP faller i år. Högt skuldsatta svenska hushåll, vars känslighet för förändrade marknadsräntor är hög, bidrar till den snabba nedgången. Trots en svag BNP-utveckling har arbetsmarknaden än så länge stått stark. Den starka sysselsättningsgraden har till viss del motverkat de negativa impulserna från de högre prisnivåerna och utgiftsräntor. Detta har bidragit till att dämpa fallet i hushållens konsumtion i nominella termer. Realt minskar dock hushållens disponibla inkomster kraftigt i år. Det reallöneta som nu sker till följd av den höga inflationen kommer att ta flera år att ta igen.

Inflationstoppen ligger bakom oss och inflationen minskar nu även om den fortfarande är väldigt hög – den ligger ännu klart över Riksbankens mål om en KPIF-inflation på 2 procent. Fallande energipriser och lägre livsmedelspriser globalt bidrar till att den importerade inflationen blir allt lägre. Detta motverkas delvis av den svaga kronan. Allteftersom de finansiella marknaderna återgår till ett mer normalt läge räknar vi med att kronan kommer att stärkas. För inhemska varor och tjänster har pristrycket varit högt på sistone, inte minst tjänstepriskomponenten i KPI. Detta hänger säkerligen ihop med att arbetsmarknaden hittills har varit förhållandevis stark, vilket i viss grad motverkar en snabbare nedgång för inflationen. Under vintern och nästa år kommer dock lågkonjunkturen, driven av den åtstramande penningpolitiken, sätta allt tydligare avtryck på arbetsmarknaden, med lägre sysselsättningsandel och högre arbetslöshet som följd. Detta accelererar nedgången i inflationen. Vi bedömer att den aviserade finanspolitiken i budgetpropositionen för 2024 kommer att bidra till ett marginellt högre inflationstryck. Sett till helåret 2024 är vår bedömning att KPIF-inflationen kommer ligga något över målet om 2 procent.

Att inflationen tydligt kommer ned mot inflationsmålet nästa år innebär att räntenivån kommer sänkas under nästa år. Räntenivåerna de kommande åren väntas dock förbli varaktigt högre än vad som gällt de senaste åren, innan den branta ränteuppgång som inleddes 2022. Successiva räntesänkningar framöver bidrar till en långsam återhämtning av svensk ekonomi. Den inhemska efterfrågan bedöms nästa år ha förutsättningar att driva BNP-tillväxten mer än utrikeshandeln som utvecklas svagt även nästa år, givet fortsatt svag global tillväxt. Sammantaget befinner sig svensk ekonomi fortsatt i lågkonjunktur 2024. BNP ökar men endast svagt. Återhämtningen får bättre fart under 2025 och 2026 när även konjunkturen i vår omvärld antas repa sig.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

Nyckeltal	2022	2023	2024	2025	2026	2027
BNP	2,8	-0,6	1,0	3,6	2,4	1,7
Arbetade timmar	2,3	2,0	-0,3	1,7	1,4	0,8
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	7,5	7,6	8,6	8,6	8,0	7,7
Befolkning, 15–74 år	0,3	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4
Lönesumma, Nationalräkenskaperna	6,4	5,0	3,6	5,2	4,7	4,1
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,9	2,9	3,9	3,4	3,3	3,3
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,7	3,8	3,9	3,4	3,3	3,3
Inflation, KPIF	7,7	5,9	2,3	2,1	2,0	2,0
Inflation, KPI	8,4	8,5	3,1	1,6	1,8	1,8
Styrränta, värde vid årets slut, procent	2,5	4,3	2,8	1,8	1,8	1,8

Källa: Macrobond, Medlingsinstitutet, Riksbanken, Skatteverket, SCB och SKR.

BNP och arbetade timmar avser kalenderkorrigerade värden i volym. Arbetslöshet och befolkning avser 15–74 år enligt Arbetskraftsundersökningarna. Timlön enligt Nationalräkenskaperna avser anställdas timmar.

Inbromsning av skatteunderlaget 2023–2024

Skatteunderlaget ökade starkt 2022 (enligt preliminära utfall), främst till följd av en stark ökning av lönesumman. Även höjningen av garantipensionerna (från och med augusti 2022) bidrog till ökningen. Under det första halvåret i år har lönesumman fortsatt att öka starkt, med drygt 5 procent jämfört med samma period 2022. En svagare arbetsmarknad andra halvåret 2023 bedöms leda till en inbromsning av lönesumman. Faktorer som motverkar avmattningen i löneinkomsterna är den fulla årseffekten av höjda garantipensioner 2022 samt den höjning av pensionerna som beror på den stora ökningen av prisbasbeloppet 2023. Två negativa sidoeffekter av de höjda garantipensionerna är att skillnaden i pension mellan de som jobbat hela livet och den som inte jobbat alls minskar samt att livsinkomstprincipen överges för många i pensionärskollektivet.

Under 2024 bromsar ökningen av skatteunderlaget in än mer och ligger då klart under en historisk genomsnittlig ökning. Förklaringen finns nästan helt i den allt svagare uppgången för lönesumman. Under 2022–2024 håller uppräkningsgraden av grundavdragen tillbaka skatteunderlagstillväxten.

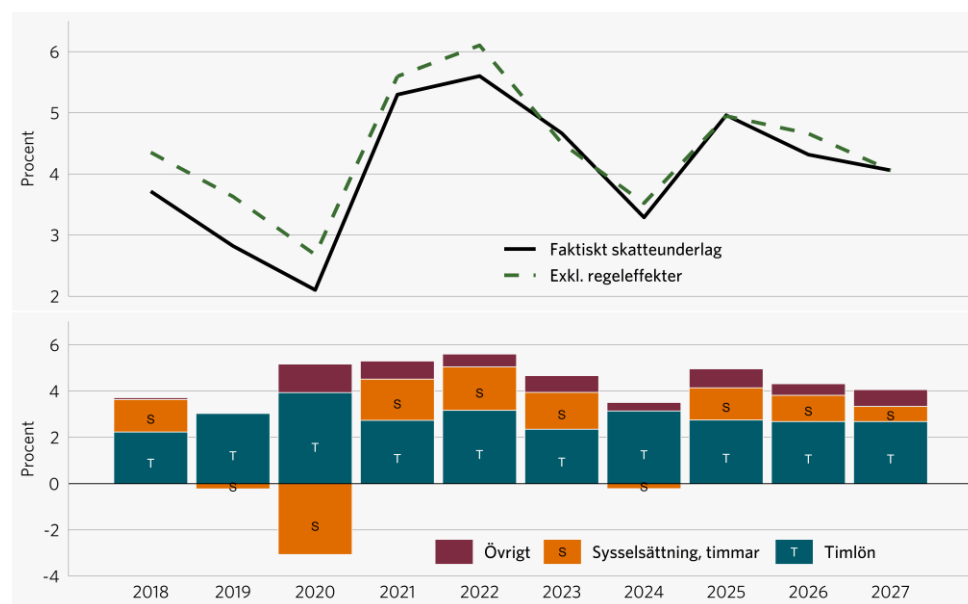
Under åren 2025–2027 ökar skatteunderlaget snabbare igen, tack vare en uppgång i antalet arbetade timmar i ekonomin. Sänkta reallöner, orsakat av

den varaktigt högre prisnivå som följer av inflationschocken 2022–2023, de uppräknade skiktgränserna för vissa skattesatser samt beslutade skattesänkningar innebär allt starkare drivkrafter för att arbeta. Dessa effekter antas påverka arbetsutbudet i ekonomin positivt på längre sikt.

Det nominella skatteunderlaget ökar ungefär i linje med det historiska genomsnittet. Trots detta beräknas köpkraften för kommuner och regioner att kraftigt urholkas. De senaste tio åren har skatteunderlaget i reala termer ökat med 1,6 procent per år i genomsnitt. Under 2023–2026 syns nu istället en real uppgång om 1 procent i genomsnitt. 2023 står också ut som ett historiskt unikt svagt år – det reala skatteunderlaget beräknas då minska med drygt 2 procent. Även 2024 visar prognosen på en real nedgång av skatteunderlaget, men fallet blir då 0,5 procent, således betydligt mildare än i år. Först 2025 kommer det reala skatteunderlaget åter att vara uppe på 2022 års nivå, enligt SKR:s prognos. Jämför vi med en utveckling där det reala skatteunderlaget fortsatt stiger med den historiska trenden är denna beräknade nivå 3 procentenheter svagare 2027. Den högre pris- och lönenivån tillsammans med effekterna av omvärderingen av pensionsskulden för avtalspensionerna beräknas innebära en avsevärd varaktig försvagning av kommunsektorns köpkraft.

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter

Procent respektive procentenheter

Källa: Skatteverket, SKR.

Lönesumman (summan av "Sysstelsättning, timmar" samt "Timlön" i diagram 1) ökade starkt 2021 och 2022 i återhämtningen efter pandemin. Ökningen i lönesumman försvagas 2023 och än mer 2024. Att ökningen för arbetade timmar ser så stark ut 2023 är delvis en effekt av överhäng från tidigare år. Ökningen under året är hela 0,7 procentenheter lägre än ökningen för helåret (det vill säga 2023 jämfört med 2022).

Tidigare beslutade reglerändringar gällande åldersgränser i skatte- och socialavgiftssystemet medför att den faktiska utvecklingen av kommunsektorns skatteunderlag ökar mer än det underliggande för 2023. Skatteregler motverkar detta. Förslagen avser höjd milersättning för avdrag för resor till och från arbetsplatsen med egen bil eller förmånsbil. I budgetpropositionen för 2024 aviseras ytterligare förstärkning av det förhöjda grundavdraget. Detta är den främsta förklaringen till att det faktiska skatteunderlaget bedöms bli svagare än den underliggande utvecklingen 2024. Regelförändringar syns även 2026, dels genom återföring av periodiseringsfonder och dels genom senareläggning av höjd åldersgräns till 67 år för rätt till förhöjt grundavdrag.

Förändring jämfört med SKR:s augustiprognos

Vår aktuella prognos för skatteunderlaget visar en svagare utveckling fram till 2026 jämfört med den prognos som publicerades i augusti 2023 (Aktuell Ekonomi 23:36). De senaste utfallen för Nationalräkenskaperna (kvartal 2) visar nu på en svagare utveckling för antalet arbetade timmar under det första halvåret i år. Detta samt en inbromsning av arbetsmarknaden under det andra halvåret förklarar nedrevideringen av skatteunderlaget 2023.

Även prognosen för 2024 är nedreviderad något sedan augusti. Dels är det en effekt av inbromsningen på arbetsmarknaden och dels av ett högre grundavdrag. Grundavdragen påverkas av både inflationen och skatteförändringar. Grundavdragstrappan är fastställd i termer av prisbasbelopp och den höga inflationen i juni 2023 leder till en kraftig höjning av prisbasbeloppet 2024. Detta var känt vid prognosen i augusti. Därutöver tillkommer ny information genom ändrade regleringar i budgetpropositionen för 2024, bland annat en ytterligare förstärkning av det förhöjda grundavdraget.

Skatteunderlagsökningen är även marginellt nedreviderad åren 2025 och 2026. Att skatteskalorna inte skrevs upp för den statliga inkomstskatten 2024 gör det mindre lönsamt att arbeta och göra lönekarriär. Det underliggande skatteunderlagets nivå 2026 ligger i aktuell prognos 0,8 procentenheter lägre än föregående prognos.

Tabell 2. De senaste skatteunderlagsprognoserna

Procentuell förändring, ackumulerat är jämfört med 2021

SKUP	2022	2023	2024	2025	2026	2027
SKR, aktuell	5,6	4,7	3,3	5,0	4,3	4,1
SKR, föregående	5,7	4,9	3,8	5,0	4,8	
Regeringen, sept*	5,7	4,6	3,3	4,2	5,0	
ESV, sept	5,8	4,8	3,8	4,2	4,3	
Ackumulerat						
SKR, aktuell	5,6	10,5	14,2	19,8	25,0	30,1
SKR, föregående	5,7	10,8	15,0	20,8	26,6	
Regeringen, sept	5,7	10,6	14,2	19,0	25,0	
ESV, sept	5,8	10,9	15,1	20,0	25,2	

* Regeringens siffror är prognosen från budgetpropositionen för 2024. Uppräkningsfaktorer för 2023 och 2024 har i enlighet med regeringens prognos fastställts till 1,046 respektive 1,033.

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen och SKR.

Ackumulerat under 2022–2026 har SKR reviderat ner ökningen av skatteunderlagsprognoserna sedan augusti. Sammantaget är det inga stora ackumulerade prognoskillnader mellan SKR, ESV och regeringen. Skillnaden ligger främst i hur återhämtningen efter lågkonjunkturen ser ut kvantitativt (styrkan).

Jämförelse med regeringens och ESV:s prognos

För perioden som helhet, till och med 2026, visar den prognos som regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2024 samma ökning av skatteunderlaget som SKR:s nuvarande bedömning. På kort sikt är bedömningarna väldigt lika, men 2025–2026 skiljer de sig åt. SKR har en relativt sett starkare ökning av lönesumman 2025 men en relativt svagare uppgång 2026.

Under perioden 2022–2026 räknar SKR med något lägre ökning av skatteunderlaget än ESV gjorde i september 2023. ESV:s prognos presenterades innan budgetpropositionen för 2024 publicerades.

Disponering av resultatutjämningsreserven

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Avsikten med regelverket är att uttag från RUR får ske för att täcka underskott som uppstår till följd av en lågkonjunktur, för att tillfälligt kunna dämpa effekterna och få tid till anpassning. Överordnat är dock alltid kravet på en god ekonomisk hushållning.

De närmare reglerna för disponering ska framgå av de egna riktlinjerna för RUR som beslutas av fullmäktige. Ett exempel hämtat från förarbetena till Kommunallag (2017:725) på när RUR kan disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med vår nuvarande prognos skulle det vara möjligt för 2024 och 2027 (tabell 3). En annan förutsättning är att medlen från RUR används för att täcka ett negativt balanskravsresultat.

SKR:s sammantagna bedömning är att Sverige är inne i en lågkonjunktur som bottnar 2024. Kommunsektorn drabbas speciellt genom låg historisk ökning av skatteunderlaget åren 2023–2024. Dessutom urholkas köpkraften av den högre prisnivån varaktigt.

Tabell 3. Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling

Förändring i procent per år

RUR	2023	2024	2025	2026	2027
Snitt 10 år	4,4	4,5	4,4	4,5	4,4
Årlig ökning	4,5	3,5	4,9	4,7	4,1
Differens	0,1	–0,9	0,5	0,2	–0,4

Källa: Skatteverket och SKR.

Under 2024 och 2027 är rikets underliggande skatteunderlagsutveckling lägre än ett tioårigt genomsnitt.

Regioner

Preliminärt beskattningsutfall oktober

Skatteverket sammanställer från och med juni preliminära utfall över beskattningsbar inkomst för inkomståret 2022. I oktober kom Skatteverkets prognos nummer 5. Utfallet finns att hämta på Skatteverkets webbplats.¹

Förändringen av den beskattningsbara inkomsten mellan oktober 2023 och december 2022 varierar mellan regionerna, från 4,2 till 6,5 procents ökning.

Det preliminära utfallet bygger på 98,95 procent av deklARATIONERNA. Hur stor andel av deklARATIONERNA som granskats i respektive region finns på webbplatsen som hänvisas till ovan. Det slutliga beskattningsutfallet beräknas publiceras den 5 december.

Slutavräkningar 2022–2024 för regioner

Slutavräkning 2022

Enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation RKR R2 Intäkter, ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKR:s skatteunderlagsprognos i december.

Regeringen fastställde uppräkningsfaktorerna för 2021 och 2022 till 4,3 procent respektive 3,8 procent i budgetpropositionen för 2022. Slutligt utfall för 2021 blev 5,3 procent och vår prognos i december 2022 visade på en ökning av skatteunderlaget med 5,2 procent för 2022. Med den bedömningen uppgick rekommenderad uppbokning i bokslut 2022 till 677 kronor per invånare den 1.11.2021.

SKR:s prognos enligt detta cirkulär visar en uppräkning med 5,6 procent för 2022 vilket innebär att prognosen för slutavräkningen 2022 beräknas till 780 kronor per invånare och därmed uppstår en positiv korrigeringspost på 103 kronor per invånare den 1.11.2021.

Slutavräkning 2023

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2022 och 2023 uppgår till 4,8 procent respektive 4,7 procent. SKR:s prognos innebär en högre uppräkning och vår prognos för slutavräkningen 2023 blir positiv och uppgår till 226 kronor per invånare den 1.11.2022. Jämfört med vår prognos i augusti är det en försämring med 84 kronor per invånare.

¹ [Beskattningsutfall oktober](https://www7.skatteverket.se/portal/apier-och-oppna-data/utvecklarportalen/oppetdata/Beskattningsutfall%20f%C3%B6r%20inkomst%C3%A5r%202022) <https://www7.skatteverket.se/portal/apier-och-oppna-data/utvecklarportalen/oppetdata/Beskattningsutfall%20f%C3%B6r%20inkomst%C3%A5r%202022>

Slutavräkning 2024

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2023 och 2024 uppgår till 4,6 procent respektive 3,3 procent, enligt beslut den 21 september, SFS 2023:551. SKR:s prognos är något högre vilket gör att vår prognos för slutavräkningen 2024 blir positiv med 19 kronor per invånare den 1.11.2023.

Anslag för kommunalekonomisk utjämning för regioner

I samband med regeringens budgetproposition 21 september kom Aktuell Ekonomi, cirkulär 23:40, ut med beskrivningar av förändringarna gentemot föregående år. Här kommer en översikt av anslaget för kommunalekonomisk utjämning för regioner och dess påverkan på regleringsposten.

Tabell 4. Översikt över anslaget för kommunalekonomisk utjämning

År	2023	2024	2025	2026
Anslag, utgångsläge från året innan	43 848	44 942	43 717	43 717
Tillskott		3 790	3 790	4 989
Avdrag		-39	-655	-1 667
Anslag för året	43 848	48 693	46 853	47 038

Källa: Regeringen och SKR.

Anslaget består av ett antal tillskott och avdrag. För att se dessa specificerade och per år hänvisas till cirkulär 23:40.

För 2024 ökar det generella statsbidraget med 1,2 miljarder kronor. Detta är en sammanslagning av fyra riktade statsbidrag till äldreomsorgen² som i budget 2022 (Prop. 2021/22:1) lades in i det generella bidraget från 2024 och i samband med budget 2023 (Prop. 2022/23:1) tas bort från och med 2025. De sista utbetalningarna till regionerna, avseende de riktade medlen för 2023, kommer också de att ske under 2024.

Regleringsbidrag/-avgift

SKR har gjort en bedömning av regleringsposten i den kommunalekonomiska utjämningen för åren 2023 till 2026 (tabell 5 och 6). Förändringar sedan senaste bedömningen i Aktuell Ekonomi 23:36 beror på regeringens budgetproposition 2024 samt vår senaste skatteunderlagsprognos.

² Avser statsbidrag Minska antalet timanställningar inom äldreomsorgen, Utöka sjuksköterskebemanningen inom äldreomsorgen, Investeringsstöd till äldreomsorgsbostäder, Ökad läkarkompetens inom äldreomsorgen (avser regioner).

Tabell 5. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2023 till 2026

Miljoner kronor

Regleringsbidrag/avgift	2023	2024	2025	2026
Inkomstutjämnning, netto (+)	38 852	40 404	42 430	44 263
Strukturbidrag (+)	547	550	553	556
Summa inkomster för regionerna (1)	39 359	40 954	42 984	44 819
Ramanslag (–) (Utgift för staten) (2)	43 848	48 693	46 853	47 038
Differens → Regleringspost (2)–(1)	4 488	7 739	3 869	2 219

Källa: SCB och SKR.

Regleringspostens förändring gentemot föregående prognos beror på regeringens budgetproposition 2024 samt ny skatteunderlagsprognos.

Tabell 6. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2023 till 2026

Kronor per invånare

Regleringsbidrag/avgift	2023	2024	2025	2026
Inkomstutjämnning, netto (+)	3 695	3 821	3 991	4 142
Strukturbidrag (+)	52	52	52	52
Summa inkomster för regionerna (1)	3 743	3 873	4 043	4 194
Ramanslag (–) (Utgift för staten) (2)	4 170	4 605	4 407	4 194
Differens → Regleringspost (2)–(1)	427	732	364	208

Källa: SCB och SKR.

Regleringspostens förändring gentemot föregående prognos beror på regeringens budgetproposition 2024 samt ny skatteunderlagsprognos.

Samtliga förändringar som görs av anslaget under 2023 och som avser 2024 och framåt, ingår i våra beräkningar. Förändringarna inför 2024 framgår dels av Aktuell Ekonomi, cirkulär 23:40 samt av blad 7 i modellen Skatter och bidrag, medan tidigare års förändringar framgår av vår specificering av generella statsbidrag.³

³ [Generella statsbidrag](https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/budgetochplanering/statsbidrag/specificeringavvissastatsbidrag.31839.html) https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/budgetochplanering/statsbidrag/specificeringavvissastatsbidrag.31839.html

Prognos för utjämningen 2024

Den 27 september presenterade SCB en preliminär beräkning av 2024 års utjämningssystem. Tabeller med resultat och dataunderlag samt beskrivning av beräkningarna finns på SCB:s webbplats.⁴

Nedan kommenteras de beräkningsskillnader som finns mellan SCB:s utskick och SKR:s prognosunderlag enligt detta cirkulär. Det definitiva utfallet för 2024 presenteras av SCB den 20 december.

Inkomstutjämning

SCB:s beräkningar av inkomstutjämningen skiljer sig från uppgifterna i detta cirkulär. SCB använder sig av folkmängden per den sista juni 2023 för att beräkna skattekraften. I prognosunderlaget räknar vi med en prognos på befolkningen per den 1 november 2023. SCB:s uppräkningsunderlaget baseras på det preliminära beskattningsutfallet för inkomstår 2022 per den 5 september (5,8 procent). Vi använder SKR:s prognos på den definitiva taxeringen, 5,6 procent, när det gäller rikets skatteunderlag.

Skillnaden mellan SCB:s och vår bedömning resulterar i olika nivåer på den garanterade skattekraften i riket, vilket påverkar regionernas avgift respektive bidrag i inkomstutjämningen. Det som återstår att uppdatera är utfallet av beskattningsbara inkomster för 2022, regionernas folkmängd per den 1 november 2023 samt eventuellt nya länsvisa skattesatser om skatteväxlingar sker.

Kostnadsutjämning 2024

SCB:s beräknade bidrag och avgifter i kostnadsutjämningen framgår av filen ”Prognosunderlag Reg 2023–2030 till cirkulär 23:41” raderna 6 och 20. Förändringar för enskilda regioner gentemot SKR:s förra prognos, redovisad i Aktuell Ekonomi 23:20, varierar från –63 till 95 kronor per invånare, när man exkluderat beräkningarna av eftersläpningssättningen. De aggregerade verksamhetskostnaderna för hälso- och sjukvården underskattades med 1,4 procent i prognosen från april vilket gör att alla regioners standardkostnad, inklusive riksnivån, blir ungefär 350 kronor högre per invånare. I kollektivtrafiken överskattades kostnaderna i april vilket innebär att standardkostnaden blir något lägre i denna prognos.

Ersättning för eftersläpning

Beräkningen av eftersläpningssättningen för 2024 bygger på förändringen av folkmängden mellan den 1 november 2022 och den 1 november 2023, som måste öka med mer än 1,2 procent. Befolkningen måste även ökat med igenomsnitt minst 1,2 procent de fyra föregående åren. Endast region

⁴ [Utjämning 2024](https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/offentlig-ekonomi/finansier-for-den-kommunala-sektorn/kommunalekonomisk-utjamning-och-utjamning-av-lss-kostnader/) https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/offentlig-ekonomi/finansier-for-den-kommunala-sektorn/kommunalekonomisk-utjamning-och-utjamning-av-lss-kostnader/

Uppsala kan enligt nuvarande prognos bli aktuell för eftersläpningsersättning utjämningsåret 2024.

Löne- och prisförändringar för regioner

Förändringarna jämfört med prognosen i augusti är små.

Förbrukningspriserna ökade historiskt snabbt förra året men även i år är ökningen hög. I takt med att inflationstakten avtar antas även priserna på förbrukningen normaliseras.

Socialavgifterna uppvisar stora variationer vilket förklaras av stora svängningar i pensionskostnaderna. Den nya överenskommelsen om pensioner AKAP-KR började gälla från och med den 1 januari 2023. De ökade pensionskostnaderna 2023 förklaras till mindre del av det nya pensionsavtalet, men till större del av ökad inflation och andra förhållanden.

Den höga inflationstakten i ekonomin resulterar i ett högt prisbasbelopp för 2024 vilket betyder höga pensionskostnader även 2024. Sedan beräknas inflationen bli lägre och prisbasbeloppet öka i långsammare takt vilket leder till minskade pensionskostnader, men osäkerheten för utvecklingen 2025 och 2026 är påtaglig.

Läkemedelspriserna ökade 2022, och utfallsdata för i år bekräftar att så är fallet även för år 2023. För åren som kommer antas läkemedelspriserna falla något. Notera att vi här endast räknar med rena prisförändringar på befintligt sortiment inklusive generika. Här ingår alltså effekterna av patentutgångar etc. Merkostnaden för nya läkemedel ingår inte i våra prismätningar. Att nya läkemedel ofta kostar mer antas spegla en förbättrad kvalitet och betraktas alltså inte som en prisförändring. Socialstyrelsen prognosticerar en fortsatt mycket snabb ökning av kostnaderna för läkemedel.

Tabell 7. Prognos för LPIK

Årlig procentuell förändring

LPIK	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LPIK inkl. läkemedel	3,7	7,6	3,6	-0,3	0,9	2,8
- Timlön	2,7	4,0	3,9	3,4	3,3	3,3
- Socialavgifter	-1,0	22,8	6,7	-9,6	-5,0	4,9
- Läkemedel	3,3	2,6	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
- Förbrukning	9,5	4,7	2,9	2,6	2,5	2,5
LPIK exkl. läkemedel	3,7	8,4	4,3	-0,2	1,1	3,4

Källa: SKR.

Nytt pensionsavtal 2023 och hög inflation resulterar i stora ökningar av pensionskostnaderna i regionerna 2023, men även 2024. Den höga inflationen pressar upp

priserna på förbrukningen. Ökningstakten normaliseras 2024. Efter 2023 antas läkemedelspriserna falla.

Pensionskostnaderna varierar mellan regionerna till följd av skillnader i personalstruktur. I tabell 8 har vi exkluderat PO-effekten.

Tabell 8. Prognos för LPIK exklusive PO-effekt

Årlig procentuell förändring

LPIK	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LPIK exklusive priseffekt av pensioner, inkl. läkemedel	4,6	4,0	3,0	2,6	2,5	2,5
- Timlön	2,7	4,0	3,9	3,4	3,3	3,3
- Socialavgifter	2,7	4,0	3,9	3,4	3,3	3,3
LPIK exklusive priseffekt av pensioner, exkl. läkemedel	4,8	4,3	3,6	3,2	3,1	3,1

Källa: SKR.

Ökningen av kostnaderna för tjänstepensionerna står för mer än hälften av ökningen av LPIK 2023.

Notera att vi här publicerar både prisindex med kvalitetsjusterade löner för regioner (LPIK), som används i SKR:s egna beräkningar och analyser, och LPI. Det är endast sättet att beräkna löneförändringarna som skiljer de båda prisindexen åt. I LPIK ska varken förskjutningar i yrkessammansättning eller ålderssammansättning påverka lönepriset.

Tabell 9. Prognos för Landstingsprisindex, LPI

Årlig procentuell förändring

LPI	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Landstingsprisindex inkl. läkemedel	4,2	7,9	3,9	0,0	1,2	3,2
- Timlön	3,5	4,6	4,4	3,9	3,8	3,8
- Socialavgifter	-0,2	23,4	7,3	-9,2	-4,5	5,4
Landstingsprisindex exklusive läkemedel	4,3	8,7	4,7	0,2	1,5	3,8

Källa: SKR.

I beräkningen av lönepriset ingår förskjutningar i ålderssammansättning.

Regionvisa beräkningar av skatter och bidrag 2023–2030

I samband med varje uppdatering av våra beräkningar publiceras ”Prognosunderlag Reg 2023–2030” på vår webbplats på nedanstående länk:

<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoserplaneringbudget/prognosunderlagregioner.1402.html>

Genom att i Excelfilen skriva in den egna regionkoden, får man beräkningar och bakgrundsuppgifter för sin region.

I prognosunderlaget redovisas regionvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2023–2030. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i prognosunderlaget. På vår webbplats finns filer med specificering av generella och riktade statsbidrag. Av specificeringen av generella statsbidrag framgår vilka bidrag som ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämning och därmed i prognosunderlaget. Filerna återfinns via nedanstående länk:

<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoserplaneringbudget/statsbidrag/specifiseringavvissastatsbidrag.31839.html>

Uppdatering av modellen Skatter och bidrag

För att uppdatera modellen ska den aktuella filen laddas hem och sparas. Ladda ned filen;

- Uppdateringsfil till cirkulär 23:41 från webbsidan

<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoserplaneringbudget/skattebidragmodellverktyg/uppdateringstabellforregioner.1374.html>

Följ sedan instruktionerna i filen eller manualen, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta cirkulär.

Skillnader jämfört med förra beräkningen (Aktuell Ekonomi 23:36) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Preliminärt beskattningsutfall oktober
- Budgetproposition 2024
- Preliminär utjämning 2024

Tidigare under året har uppräkningsen av regionens skatteunderlag 2022 gjorts utifrån länets historiska trend. Från och med augusti varje år, använder vi oss av de preliminära beskattningsutfallen per region, vilket kan leda till större eller mindre förändringar jämfört med riket. Utfallet syns i cell C22 på blad 2.

Kommuner

Preliminärt beskattningsutfall oktober

Skatteverket sammanställer från och med juni preliminära utfall över beskattningsbar inkomst för inkomståret 2022. I oktober kom Skatteverkets prognos nummer 5. Utfallet finns att hämta på Skatteverkets webbplats.⁵

Det finns stora variationer mellan kommunerna i förändringen av den beskattningsbara förvärvsinkomsten mellan oktober 2023 och december 2022. Den största ökningen uppgår till 9,8 procent. Endast en kommun har minskat i jämförelse med utfallet 2022.

Det preliminära utfallet bygger på 98,95 procent av deklARATIONERNA. Hur stor andel av deklARATIONERNA som granskats i respektive kommun finns på webbplatsen som hänvisas till ovan. Det slutliga beskattningsutfallet beräknas publiceras den 5 december.

Slutavräkningar 2022–2024 för kommuner

Slutavräkning 2022

Enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation RKR R2 Intäkter, ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKR:s skatteunderlagsprognos i december.

Regeringen fastställde uppräkningsfaktorerna för 2021 och 2022 till 4,3 procent respektive 3,8 procent i budgetpropositionen för år 2022. Slutligt utfall för 2021 blev 5,3 procent och vår prognos i december 2022 visade på en ökning av skatteunderlaget med 5,2 procent för 2022. Med den bedömningen uppgick rekommenderad uppbokning i bokslut 2022 till 1 171 kronor per invånare den 1.11.2021.

SKR:s prognos enligt detta cirkulär visar en uppräkning med 5,6 procent för 2022 vilket innebär att prognosen för slutavräkningen 2022 beräknas till 1 350 kronor per invånare och därmed uppstår en positiv korrigeringspost på 179 kronor per invånare den 1.11.2021.

Slutavräkning 2023

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2022 och 2023 uppgår till 4,8 procent respektive 4,7 procent. SKR:s prognos innebär en högre uppräkning och vår prognos för slutavräkningen 2023 blir positiv och uppgår till 394 kronor per invånare den 1.11.2022. Jämfört med vår prognos i augusti är det en försämring med 148 kronor per invånare.

⁵ [Beskattningsutfall oktober](https://www7.skatteverket.se/portal/apier-och-oppna-data/utvecklarportalen/oppetdata/Beskattningsutfall%20f%C3%B6r%20inkomst%C3%A5r%202022) <https://www7.skatteverket.se/portal/apier-och-oppna-data/utvecklarportalen/oppetdata/Beskattningsutfall%20f%C3%B6r%20inkomst%C3%A5r%202022>

Slutavräkning 2024

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2023 och 2024 uppgår till 4,6 procent respektive 3,3 procent, enligt beslut den 21 september, SFS 2023:551. SKR:s prognos är något högre vilket gör att vår prognos för slutavräkningen 2024 blir positiv med 30 kronor per invånare den 1.11.2023.

Anslag för kommunalekonomisk utjämning för kommuner

I samband med regeringens budgetproposition 21 september kom Aktuell Ekonomi, cirkulär 23:40, ut med beskrivningar av förändringarna gentemot föregående år. Här kommer en översikt av anslaget för kommunalekonomisk utjämning för kommuner och dess påverkan på regleringsposten.

Tabell 10. Översikt över anslaget för kommunalekonomisk utjämning

År	2023	2024	2025	2026
Anslag, utgångsläge från året innan	108 031	110 899	108 684	108 812
Tillskott		8 586	8 774	11 097
Avdrag		-306	-1 051	-2 913
Anslag för året	108 031	119 178	116 405	116 996

Källa: Regeringen och SKR.

Anslaget består av ett antal tillskott och avdrag. För att se dessa specificerade och per år hänvisas till cirkulär 23:40.

För 2024 ökar det generella statsbidraget med 2,7 miljarder kronor. Detta är en sammanslagning av fyra riktade statsbidrag till äldreomsorgen⁶ som i budget 2022 (Prop. 2021/22:1) lades in i det generella bidraget från 2024 och i samband med budget 2023 (Prop. 2022/23:1) tas bort från och med 2025. De sista utbetalningarna till kommunerna avseende de riktade medlen, där ansökan görs hos Socialstyrelsen i år, kommer även de att ske under 2024.

Regleringsbidrag/-avgift

SKR har gjort en bedömning av regleringsposten i den kommunalekonomiska utjämningen för åren 2023 till 2026 (tabell 11 och 12). Förändringar sedan senaste bedömningen i Aktuell Ekonomi 23:36 beror på regeringens budgetproposition 2024 samt vår senaste skatteunderlagsprognos.

⁶ Avser statsbidrag Minska antalet timanställningar inom äldreomsorgen, Utöka sjuksköterskebemanningen inom äldreomsorgen, Investeringsstöd till äldreomsorgsbostäder, Ökad läkarkompetens inom äldreomsorgen (avser regioner).

Tabell 11. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2023 till 2026

Miljoner kronor

Regleringsbidrag/avgift	2023	2024	2025	2026
Inkomstutjämnning, netto (+)	82 468	85 762	90 063	93 951
Strukturbidrag (+)	1 047	1 052	1 058	1 064
Införandebidrag (+)	28	0	0	0
Summa inkomster för kommunerna (1)	83 471	86 814	91 122	95 015
Ramanslag (–) (Utgift för staten) (2)	108 031	119 178	116 405	116 996
Differens → Regleringspost (2)–(1)	24 559	32 364	25 283	21 981

Källa: SCB och SKR.

Regleringspostens förändring gentemot föregående prognos beror på regeringens budgetproposition 2024 samt ny skatteunderlagsprognos.

Tabell 12. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2023 till 2026

Kronor per invånare

Regleringsbidrag/avgift	2023	2024	2025	2026
Inkomstutjämnning, netto (+)	7 843	8 110	8 471	8 791
Strukturbidrag (+)	100	100	100	100
Införandebidrag (+)	3	0	0	0
Summa inkomster för kommunerna (1)	7 939	8 210	8 570	8 891
Ramanslag (–) (Utgift för staten) (2)	10 274	11 270	10 948	10 948
Differens → Regleringspost (2)(1)	2 336	3 060	2 378	2 057

Källa: SCB och SKR.

Regleringspostens förändring gentemot föregående prognos beror på regeringens budgetproposition 2024 samt ny skatteunderlagsprognos.

Samtliga förändringar som görs av anslaget under 2023 och som avser 2024 och framåt, ingår i våra beräkningar. Förändringarna inför 2024 framgår av Aktuell Ekonomi, cirkulär 23:40, samt av blad 7 i modellen Skatter och bidrag, medan tidigare års förändringar framgår av vår specificering av generella statsbidrag.⁷

⁷ [Generella statsbidrag](https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/budgetochplanering/statsbidrag/specificeringavvissastatsbidrag.31839.html) https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/budgetochplanering/statsbidrag/specificeringavvissastatsbidrag.31839.html

Prognos för utjämningen 2024

Den 27 september presenterade SCB en preliminär beräkning av 2024 års utjämningssystem. Tabeller med resultat och dataunderlag samt beskrivning av beräkningarna finns på SCB:s webbplats.⁸

Nedan kommenteras de beräkningsskillnader som finns mellan SCB:s utskick och SKR:s prognosunderlag enligt detta cirkulär. Det definitiva utfallet för 2024 presenteras av SCB den 20 december.

Inkomstutjämning

SCB:s beräkningar av inkomstutjämningen skiljer sig från uppgifterna i detta cirkulär. SCB använder sig av folkmängden per den sista juni 2023 för att beräkna skattekraften. I prognosunderlaget räknar vi med en prognos på befolkningen per den 1 november 2023. SCB:s uppräkningsunderlaget baseras på det preliminära beskattningsutfallet för inkomstår 2022 per den 5 september (5,8 procent). Vi använder SKR:s prognos på den definitiva taxeringen, 5,6 procent när det gäller rikets skatteunderlag.

Skillnaden mellan SCB:s och vår bedömning resulterar i olika nivåer på den garanterade skattekraften i riket, vilket påverkar kommunernas avgift respektive bidrag i inkomstutjämningen. Det som återstår att uppdatera är utfallet av beskattningsbara inkomster för 2022, kommunernas folkmängd per den 1 november 2023 samt eventuellt nya länsvisa skattesatser om skatteväxlingar sker.

Kostnadsutjämning 2024

Kommunens preliminära bidrag eller avgift framgår av filen ”Prognosunderlag K 2023–2030 till cirkulär 23:41” raderna 6 och 21 samt i tabellerna på SCB:s webbplats. Jämfört med föregående prognos i cirkulär 23:36 har de genomsnittliga verksamhetskostnaderna ändrats marginellt i och med att räkenskapssammandraget nu blivit komplett. Uppräkningsfaktorn för att räkna upp utfallet till 2024 års nivå har ökat med 0,6 procentenheter i jämförelse med vår prognos i augusti.

Totalt förbättras utfallet i kostnadsutjämningen som mest med 36 kronor per invånare och försämrar som mest med 70 kronor per invånare, detta efter att ersättning och finansiering av eftersläpningen räknats bort.

Eftersläpning

I SCB:s beräkning ingår ersättning för eftersläpning för 18 kommuner. SCB räknar ett preliminärt utfall på basis av befolkningsförändringen till och med den 30 juni, dock med ett lägre gränsvärde för ersättning. Vid den slutliga beräkningen i december kommer utfallet att baseras på befolkningsförändringen per den 1 november. Det innebär således att andra

⁸ [Utjämning 2024](https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/offentlig-ekonomi/finansier-for-den-kommunala-sektorn/kommunalekonomisk-utjamning-och-utjamning-av-lss-kostnader/) <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/offentlig-ekonomi/finansier-for-den-kommunala-sektorn/kommunalekonomisk-utjamning-och-utjamning-av-lss-kostnader/>

kommuner kan komma att få ersättning samt att de kommuner som kvalificerat sig för ersättningen enligt SCB:s beräkning kan falla bort. I tabellbilagan till Aktuell Ekonomi 23:20, Bilaga C, framgår vilka 43 kommuner som kan komma att få ersättning. Kriterierna för att få ett bidrag är en genomsnittlig befolkningsökning mellan 2019 och 2023 på minst 1,2 procent samt en ökning på 1,2 procent mellan 1 november 2022 och 1 november 2023. Ersättningen baseras på ökningen utöver gränsvärdet.

I prognosunderlaget är kommunens bidrag/avgift i kostnadsutjämnningen exklusive eventuell ersättning för eftersläpningseffekter. Det innebär att de 43 kommuner som är aktuella för ersättning hanterar denna post separat. Finansieringen av eftersläpningen delas av alla kommuner. I denna beräkning är finansieringen beräknad till 28 kronor per invånare. Föregående prognos inkluderade inte denna kostnad, utfallet i modellen för verksamhetsövergripande kostnader är således 28 kronor lägre per invånare för alla kommuner, allt annat lika.

Prognos för LSS-utjämnningen 2024

Jämfört med prognosen från i juni, som ingår i beräkningarna enligt cirkulär 23:33, har en handfull kommuner reviderat statistiken över insatserna till Socialstyrelsen. 14 kommuner har kompletterat eller reviderat uppgifterna i räkenskapssammandraget, vilket påverkar beräkningen av personalkostnadsindex för dessa kommuner.

SCB har, i samband med nuvarande beräkningar, justerat det schabloniserade PO-pålägget som används i beräkningen av personalkostnadsindex, från 40,15 till 39,25 procent. Detta innebär, allt annat lika, att alla kommuners personalkostnadsindex minskat. Omfördelningseffekten är begränsad. SCB använder sig av befolkningen per den 30 juni i denna beräkning, förra beräkningen utgick från befolkningen per den 31 mars.

Reviderade uppgifter från räkenskapssammandraget, tillsammans med en liten ändring av antalet insatser påverkar den genomsnittliga kostnaden per insats. Revideringarna motsvarar mindre än 0,2 procent. Uppräkningen till aktuellt års prisnivå är ändrad till regeringens senaste bedömning av KPIF-inflationen för 2023 och 2024. Uppräkningen är omkring en halv procentenhet högre i denna beräkning vilket gör att omfördelningen ökar proportionellt. För 270 kommuner innebär revideringen av prognosen en förändring av bidragen och avgifterna med mindre än 50 kronor per invånare jämfört med juni. Några få av kommunerna som reviderat uppgifterna i RS eller i antalet insatser får större förändringar.

Fram till februari nästa år, då Skatteverket fattar beslut om bidrag och avgifter för år 2024, kan förändringar ske som påverkar uppgifterna om bidrag och avgifter per kommun, förhoppningsvis med smärre differenser mot denna prognos.

Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex

I våra kalkyler beräknas kommunernas verksamhetskostnader både i löpande och fasta priser. Den årliga förändringen av kostnaderna i fasta priser kallas också verksamhetens volymförändring. Volymförändring utgörs av skillnaden mellan förändring i löpande pris och prisförändringar på arbetskraft (löneökningar och PO-pålägg) samt övrig förbrukning. I tabellen nedan redovisas vår senaste bedömning av prisförändringar under perioden 2023–2027. Syftet med uppgifterna är att göra det möjligt för kommuner att räkna om från löpande till fasta priser, till exempel i budgetarbetet, med samma förutsättningar som används i SKR:s kalkyler.

De samhällsekonomiska förutsättningarna och pensionsberäkningarna enligt detta cirkulär innebär små förändringar i kommunalt prisindex. Jämfört med prognosen från augusti är PKV för 2023 nedjusterad med två tiondelar som en konsekvens av lägre kostnader för tjänstepensionerna. Löneantagandet och inflationsantagandet (KPIF) är detsamma som tidigare. Även 2024 är löneantagandet och inflationsantagandet detsamma som i augusti, men en uppjustering av pensionskostnaderna gör att PKV blir två tiondelar högre i denna prognos. I dessa beräkningar ges också KPIF-inflationen en något större vikt för förbrukningspriserna jämfört med föregående beräkning – 60 mot 50 procent från och med 2024. Detta innebär en marginell nedjustering av PKV 2024. Precis som i prognosen från augusti är effekterna av den nya pensionsöverenskommelsen AKAP-KR, som gäller från och med den 1 januari 2023, inkluderad.

En brant nedgång av pensionskostnaderna 2025, som en konsekvens av sjunkande inflation, gör att arbetskraftskostnaderna utvecklas svagt. Upprevideringen från förra prognosen beror på en upprevidering av pensionskostnaderna medan antaganden om timlöner och KPIF-inflation är snarlika förra bedömningen. Även nedrevideringen 2026 är en konsekvens av pensionskostnaderna. För första gången redovisas prognosen för PKV 2027. Detta är att betrakta som ett normalår, där varken bedömningen av löner, inflation eller pensionskostnader utmärker sig särskilt.

Tabell 13. Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

Årlig procentuell förändring

Prisindex	2023	2024	2025	2026	2027
Arbetskraftskostnader*	7,2	4,9	0,4	2,1	3,7
Övrig förbrukning	4,8	2,9	2,6	2,5	2,5
Prisförändring, %	6,4	4,3	1,1	2,3	3,3

*Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter.

Källa: SKR.

Stora ökningar av pensionskostnaderna innebär stora kostnadsökningar i kommunerna 2023 och 2024. Den kraftiga nedgången 2025 vilar på en inflationsprognos för en enskild månad 2024, vilket gör den synnerligen osäker.

Pensionskostnaderna varierar mellan de olika kommunerna till följd av skillnader i personalstruktur. I tabellen nedan beräknas en motsvarighet till PKV exklusive PO-effekten. Arbetskraftskostnaderna ökar därmed i samma takt som timlönerna. Arbetskraftskostnaderna har dock samma vikt i beräkningen av PKV som i tabellen ovan. Det bör understrykas att beräkningarna av kostnaderna för tjänstepensionerna är mycket osäkra för de bortre åren i denna framskrivning.

Tabell 14. Prisindex för kommunal verksamhet exklusive PO-effekt

Årlig procentuell förändring

Prisindex	2023	2024	2025	2026	2027
Arbetskraftskostnader*	3,7	3,8	3,4	3,3	3,3
Övrig förbrukning	4,8	2,9	2,6	2,5	2,5
Prisförändring, %	4,0	3,5	3,1	3,1	3,1

*Exklusive förändringar i arbetsgivaravgifter.

Källa: SKR.

Beräkningarna för tjänstepensionerna är mycket osäkra för de bortre åren.

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2023–2030

I samband med varje uppdatering av våra beräkningar publiceras ”Prognosunderlag K 2023–2030” på vår webbplats på nedanstående länk:

<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoserplaneringbudget/prognosunderlagkommuner.1356.html>

Genom att i Excelfilen skriva in den egna kommunkoden, får man beräkningar och bakgrundsuppgifter för sin kommun.

I prognosunderlaget redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2023–2030. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i prognosunderlaget. På vår webbplats finns filer med specificering av generella och riktade statsbidrag. Av specificeringen av generella statsbidrag framgår vilka bidrag som ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämning och därmed i prognosunderlaget. Filerna återfinns via nedanstående länk:

<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoserplaneringbudget/statsbidrag/specificeringavvissastatsbidrag.31839.html>

Uppdatering av modellen Skatter och bidrag

För att uppdatera modellen ska den aktuella filen laddas hem och sparas.
Ladda ned filen:

- Uppdateringsfil nr 5 till cirkulär 23:41
från sidan <https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoserplane-ringbudget/skatterbidragmodellverktyg/uppdateringstabellforkommuner.1372.html> Följ sedan instruktionerna i filen eller manualen, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta cirkulär.

Skillnader jämfört med förra beräkningen (Aktuell Ekonomi 23:36) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Preliminärt beskattningsutfall oktober
- Budgetproposition 2024
- Preliminär utjämning 2024
- Preliminär LSS-utjämning 2024

Tidigare i år har uppräkningsen av kommunens skatteunderlag 2022 gjorts utifrån prognosen för rikets skatteunderlagsförändring (5,67 i förra prognosen) eller från en prognos som görs med hjälp av befolkningsutvecklingen mellan 2020 och 2021 i kommunen jämfört med riket. Den senare uppräkningsen används om modellen Skatter och bidrag är inställd på egen prognos för både eget skatteunderlag och antal invånare.

Från och med augusti varje år, använder vi oss av de preliminära beskattningsutfallen per kommun, vilket kan leda till större eller mindre förändringar jämfört med riket. Utfallet syns i cell C20 på blad 2.

Information om tidpunkter under 2023

Aktuella datum finns på vår webbplats under Ekonomi, juridik. Klicka på Ekonomi och sedan på Ekonomikalendern.

Har du aktiverat ny prenumeration från vår webbplats? För att säkert få alla våra nyheter, gå in på [SKR](#) och välj E-postutskick, prenumerera. Länken ligger i sidfoten.

Under vårt område Ekonomi (under Ekonomi, juridik) finns de senaste uppdaterade cirkulären tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan cirkulären.

Den 17 oktober klockan 13–15 presenteras höstens Ekonomirapport. Sändningen nås via kommande länk i Ekonomikalendern, ingen förändring behövs.

Frågor om detta cirkulär kan ställas till Patrik Jonasson (makroekonomi och skatteunderlaget) 08-452 73 62, Måns Norberg (sammanvägt prisindex kommunal verksamhet, utjämning) 08-452 77 99, Jonas Eriksson (löne- och prisförändring för regioner) 08-452 78 79 samt Åsa Högberg (modellen Skatter och bidrag, utjämning) 08-452 73 63.

Alla kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skr.se.

Sveriges Kommuner och Regioner
Avdelningen för ekonomi och styrning

Fredrik Holst

Åsa Högberg

Bilagor:

”Prognosunderlag Reg 2023–2030 till cirkulär 23:41”, finns på nedanstående webbsida: <https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoserplaneringbudget/prognosunderlagregioner.1402.html>

”Prognosunderlag K 2023–2030 till cirkulär 23:41”, finns på vår webbplats via följande länk: <https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/prognoserplaneringbudget/prognosunderlagkommuner.1356.html>